

Zpráva o činnosti pobočného spolku JČMF Olomouc v roce 2021

Pobočný spolek JČMF Olomouc, který má na základě smlouvy s Univerzitou Palackého své sídlo v místnosti 5.024 v budově Přírodovědecké fakulty UP, 17. listopadu 12, čítá v současné době 82 členů.

Činnost pobočky byla výrazně ovlivněna, podobně jako veškeré dění na celém světě, koronavirovou pandemií. Přesto se nám podařilo v omezené míře tradiční aktivity udržet, nové, především on-line, vytvořit a zdokonalit.

Za nejvýznamnější tradiční činnosti olomouckého pobočného spolku JČMF považujeme jednak podporu žáků nadaných na matematiku a fyziku, tak taky popularizaci matematiky a fyziky, a to jak mezi žáky tak mezi veřejností.

Významné místo v této oblasti zauímají zejména *Fyzikální olympiáda* a *Matematická olympiáda* určené fyzikálně a matematicky talentovaným žákům. Pobočný spolek se podílí na organizaci krajských kol obou soutěží a instruktážních seminářů pro řešitele: FO 15. 1. 2021 a 5. 2. 2021 pro kategorie B, C, D, 12. 11. 2021 a 10. 12. 2021 pro kategorii A, MO kat. A 17. 9., 15. 10., 5. 11., 26. 11., kat B, C 15. 10., 5. 11., 26. 11., vše 2021. Členové pobočky jsou také členy krajských komisí MO a FO, aktivně pracují v Ústředních komisích MO a FO a v úlohové komisi MO, jsou autory úloh obou olympiád. Jako přednášející se podíleli J. Švrček a P. Calábek na soustředění nejlepších řešitelů kat. B a C v Bílovci 16. – 22. 7. 2021 a nejlepších řešitelů kat. A 5 - 11. 9. v Janských Lázních, oba byli vedoucími českého družstva na Mezinárodní matematické olympiádě, distančně se konala 18. – 24. 7. 2021 v Bílovci; žák SG v Olomouci Hynek Jakeš obsadil v on-line celostátním kole mezi vítězi 8. místo a získal stříbrnou medaili na mezinárodní fyzikální olympiádě v Litvě v červenci 2021, tentýž žák byl úspěšným řešitelem distančního celostátního kola matematické olympiády, kde obsadil také 8. a zúčastnil se jako člen reprezentačního družstva Středoevropské MO.

Mezi tradiční aktivity pobočky, které jsou svým popularizačním zaměřením určeny širokému spektru žáků i veřejnosti, patří zejména Matematický klokan a Přírodovědný klokan.

S uspokojením lze konstatovat, že se soutěž *Matematický klokan* podařilo uskutečnit díky obětavosti pořadatelů na všech úrovních on-line v plánovaném termínu. Do řešení úloh se zapojilo 119 475 žáků, což je přibližně trojnásobek počtu z loňského roku, ale třetina účastníků z roku 2019. Soutěžní úlohy pro jednotlivé ročníky jsou připravovány na každoročních zasedáních asociace Kangourou sans frontières, v roce 2021 se zasedání konalo hybridní formou v belgických Antverpách. Jednomu účastníkovi tohoto jednání z ČR hradí

veškeré náklady spojené s touto cestou PŘF UP v Olomouci na základě smlouvy o kolektivním členství této fakulty v JČMF.

Přírodovědný klokan, který je svébytnou soutěží, se konal 13. 10. on-line formou a zúčastnilo se ho na padesát tisíc řešitelů, což kvitujeme s povděkem, neboť tím se po loňském propadu počet řešitelů vrátil na obvyklou úroveň.

Ve školním roce 2020/2021 proběhl již XV. ročník soutěže Fermiho úlohy, která se v době epidemiologických opatření setkala se zvýšeným zájmem na školách. 18. ročník Olomouckého fyzikálního kaleidoskopu proběhl 22. 1. 2021 on-line. Mezi popularizační aktivity pobočky lze zařadit též Běh s Klokánem, který se uskutečnil 11. 9. 2021.

Přes složitou situaci se podařilo prezenčně uspořádat 29. ročník podzimní školy péče o talenty s mezinárodní účastí *MAKOS* v Bartošovicích v Orlických horách (29. 9. – 2. 10.), tradiční dubnovou (21. - 23. 4.) mezinárodní konferenci *EME* s názvem *Aktuální výzvy primárního vzdělávání matematice v 21. století*. Ve spolupráci s naším pobočným spolkem pořádají katedry přírodovědecké a pedagogické fakulty pravidelné odborné semináře.

Připomeňme si, že olomoucký spolek vydal několik publikací, zejména sborník z podzimních školy *MAKOS 2019 a 2020*, ročenky soutěží *Matematický klokan* (ISSN 2533-3305) a *Přírodovědný klokan*, a že členové spolku pracují ve výborech zahraničních vědeckých konferencí, jsou redaktory časopisu vydávaného ve spolupráci s JČMF *Matematika-Fyzika--Informatika* a elektronickém časopisu *Elementary Mathematics Education Journal* (ISSN 2694-8133) aj.

V on-line prostoru byl vytvořen portál "Digitální vzdělávací zdroje pro žáky", na jehož obsahu participují i členové Katedry matematiky PdF UP, kteří jsou členy JČMF - pobočného spolku Olomouc. <https://www.ucitel21.cz/knihovna>. Za JČMF a matematické katedry PŘF a PdF UP je tam hlavně uveden *Matematický klokan*, jakožto "Tip pro učitele matematiky" na obsáhlý zdroj a neocenitelnou inspiraci z velkého množství matematických úloh. Někteří členové Katedry matematiky přispěli i do oblasti Informačních a komunikačních technologií, kde jsou jako "Tip na studijní texty pro žáky k tématu IKT" uveřejněny materiály, které seznamují učitele a žáky s možnostmi, jak je užívat ve výuce matematiky.

Olomouc, 21. 12. 2021

J. Molnár, P. Calábek, L. Richterek